

היא זו: מניין ידע העתונאי בכלל על קיומו של מיסמך זה?
 השבוע אמר: "שמעתי מפי מודיע..."
 איזה מודיע?

שום אדם לא ידע על קיומו של מיסמך זה. הוא היה סוד כמובן.
 על קיומו ידעו, מלבדי, רק שני אנשים: שלום כהן ואמנון זכרון.
 גם עימם לא דיברתי עליו מעולם, אלא בחדרה הסיעה שלנו בכנסת.

סטאפורד יכול היה לשמוע על קיומו של המיסמך רק מאחד משני מקורות:
 (א) מאותו המוסד ששלח לי את המיסמך, או —
 (ב) מגוף ישראלי, שידע על קיומו של המיסמך, מפני שפתח בדרך את המכתב המקורי
 שנשלח אלי (כל הדואר הנשלח אלי מתעכב ימים בדרך, וכבר הגשתי על כך תלונה
 לשר-הדואר) או מפני שהאויזן לשיחותינו בחדרה הסיעה בכנסת, דבר הנוגד ניגוד מוחלט
 את "חוק חסינות חבריה בכנסת".

סטאפורד ידוע בארץ כמקורב לחוגים ביטחוניים ישראלים.
 כך, למשל, היה זה הוא שפירסם בחו"ל את דבר לכידת הראדאר המצרי, דבר שפירסמו
 נאסר תכלית איסור על כל הכתבים המקומיים והזרים בישראל. אחרי כן נשאר סטאפורד
 איש מקובל בחוגים הביטחוניים.
 על רקע זה יש להעריך את פעילותו של סטאפורד בפרשה זו, פעילות שהוא עצמו
 מודה בה בלי בושה.

ארבעה תנאים

אשר סטאפורד פנה אלינו בבקשה שנמסור לו את המיסמך לפירסום, נכנסנו
 עימו למשא ומתן.
 הצגנו לו ארבעה תנאים:

- (א) המיסמך לא יפורסם אלא אחרי שהעתון הבריטי יערוך חקירה
 מדוקדקת בווישנינגטון, כדי לברר אם הוא אותנטי או מפוברק.
 יש לזכור כי בשני המקרים, זוהי פרשה בעלת חשיבות ציבורית רבה. אם הוא
 אותנטי, הוא מלמד על שיטות פטולות ביותר של ריגול מטעם מעצמה ידידותית בישראל.
 אם הוא מפוברק, חשוב לדעת שמוסד-ביון עויין מעוניין להפיץ בדוטה כזאת. בשני
 המקרים, הדבר מחייב פירסום.
- (ב) לפני הפירסום יתבקש דיין עצמו להגיב על המיסמך. נוח יותר קבל תגובה
 כזאת באמצעות העתון הבריטי, מאשר באמצעות השבועון המסויים. דיין מתייחס בצורה
 הרבה יותר חיובית לכל-הפירסום הזרים מאשר לעתונות הישראלית.
- (ג) הפירסום יהיה בו-זמני בעתון האנגלי וב"העולם הזה".
- (ד) העתון הבריטי ישלם לנו תשלום מתאים עבור הידיעה.

תשלום עבור "סקופ"

סטאפורד הודה בעצמו בכל ארבעת התנאים, והוא פירט אותם בכמה שכתב
 השבוע.

חסיד דיין ניסו להשמץ את העולם הזה בקשר עם התנאי הרביעי — התשלום. נעשה
 ניסיון מכתן לעורר בציבור את הרושם שהנה אורי אבנרי מוכר סודות ביטחוניים בכסף.
 העובדות הן הרבה יותר פשוטות.

מקובל בין עתונים לשלם עבור ידיעות.

כאשר עיתון ישראלי קונה מעיתון בריטי את הזכות לפרסם "סקופ", הוא משלם עבורו
 בכסף מלא. כאשר ידיעות אחרונות, למשל, רוכש מעתון זר את הזכויות על זכרונות
 חוספת-המטוסים ליליה האלד, הוא משלם לעתון הזר (המעביר את הכסף למחברת). באותה
 מידה מקובל לתבוע תשלום כאשר עתון זר רוכש את הזכות על פירסום "סקופ" ישראלי.
 הסכום שהוזכר על-ידי סטאפורד — 10,000 דולאר! — הוא מגוחך. אולם אילו היה
 העתון הבריטי מוכן לשלם, בוודאי היינו מקבלים אותו, ואוצר-המדינה היה מתעשר
 בסכום זה של מטבע זר.

בכל המשא ומתן, לא הראיתי לסטאפורד מעולם את המיסמך, שהיה
 שמור עליידי במקום מיבטחים.

מעילה באימון

דבריו השבוע מתברר כי סטאפורד כלל לא העביר את ההצעה לעתון, אלא החליט
 בעצמו שלא לפרסם את המיסמך.

זהו רק חלק מההתנהגותו המוזרה, המעוררת שאלות חמורות לגבי
 מהימנותו כאדם וכעתונאי.

לפי עדות עצמה, מנה הוא לשר-הביטחון וסיפר לו על קיום המיסמך הזה.
 אחרי שניהל עימנו משא ומתן, ולא הגיע עימנו לירי הפסם, הרי
 פנייה כזאת היא מעילה באימון, והפרה חמורה של האתיקה המקי
 צועית.

(זאת, כמובן, אם התהליך לא היה הפוך: כלומר, שמנגנון-החושך שלח את סטאפורד
 אלינו כדי לרחוק מה כחותנו לעשות במיסמך זה).

השבוע פירסם סטאפורד כתבה על פרשה זו, המנוסחת כולה בסיגנון מטנץ ועויין
 לנו. מכיוון שלא היו בינינו שום יחסים מלבד משא ומתן מקצועי — הרי יחס מלא-
 שיטנה זה מוזר במיקצת, ומעיד לפחות על מצפון רע.

האשמה אוילית

סידרו של משה דיין, שראו את עצמם נפגעים — אם כי הדגשתי בכל הזדמנות
 שאין במיסמך דבר המחשיד או הפוגע בשר-הביטחון — עברו השבוע להתקפה נגדית.
 הם רמזו, ואף כתבו בסדרה, כי המיסמך פורסם על-ידי בעיתו זה כדי לעזור ליריביו
 של דיין במפלגת העבודה, בעת הבחירות הפנימיות שם. ג'רוסלם פוסט, עתון שעורכיו
 משועבדים לדיין בלב ובנפש, רמז שהפירסום בא ביוזמת יגאל אלון. עתונאים זרים,
 שקיבלו השראה מאותו מקור, הפיצו גירסה זו ברחבי העולם. נאמר כאילו יש קשר בין
 העולם הזה ובין חוגים מסויימים במפלגת העבודה.

אפילו היומון על המישור, שחשש כנראה שיחשדו במפ"ם, מיהר לגנות "בשאת נפש"
 את הניסיון מצד חברי המערך להילחם במשה דיין בשיטות אלה.

כל הדברים האלה הם דברי שטות.
 מי ששלח לי את המיסמך — היה אשר יהיה, מקור ישראלי או זר — היה בחדאי
 מעוניין בפירסומו באוקטובר 1969.

כמי שכבר ציינתי בשבוע שעבר, החלטתי שלא לפרסם את המיסמך, כל עוד אין
 בידי הוכחות ברורות לגבי מהימנותו או זיופו.

העיתוי לפירסום, בשבוע שעבר, לא נקבע עליידי שום גוף זר,
 העיוין לדיין. קבעתי בו-זמנית שלי, כתוצאה מן המצב שנוצר עם
 התערבות היועץ המשפטי, לפי בקשת דיין דווקא.

מאחר שהיועץ התחיל לטפל בעניין, ואף העלה את האפשרות של נקיטת צעדים משפטיים
 נגדנו, החלטתי לפרסם את המיסמך משני טעמים:

(א) ברגע שיש טיפול כזה, אין הדברים נשארים בגדר סוד. יכולה
 היתה להתפתח "חרושת שמועות" מן הסוג הידוע בארץ, וחישימהר

המעטפה שבה נשלח ה"מיסמך"

Paris, le 24 octobre 1969

A Monsieur Uri Avnery,
 Rédacteur en chef de HAOLAM HAZEH.

Monsieur le Rédacteur en chef,

Une personne sûre nous à remis, il y a longtemps,
 la photo d'un document secret qui, à cette époque-là, a
 éveillé en nous quelques doutes quant à sa véracité. Mais

Nous connaissons bien votre revue si objective,
 et c'est pourquoi nous sommes convaincus que c'est juste-
 ment vous qui pouvez utiliser au mieux ce document dont
 nous vous adressons ci-joint la copie.

Excusez-nous de vous écrire en Français.

Veillez agréer, Monsieur le Rédacteur en chef,
 l'assurance de nos sentiments les meilleurs.

Yvonne de la Motte, de France

מכתב הלוואי שצורף ל"מיסמך דיין"

היו מחשידים את דיין בחשדות שאין להם כל מקום על פי המודיע
 המצוי כאן.

(ב) אילו נקט נגדי היועץ המשפטי בהליכים משפטיים כלשהם, היה יכול להתפתח
 מסע-השמצה נגדי ונגד העולם הזה, מבלי שהציבור ידע במה המדובר. הציבור יכול
 היה לקבל את הרושם כאילו העולם הזה סוחר בסודות ביטחוניים, או עמד לפרסם סודות
 ביטחוניים בארץ ובחו"ל. היה לי, אפוא, עניין חיוני שהציבור יראה כמו עיניו את
 המיסמך מייד, ויידע מה יש ומה אין בו.

כן הייתי מעוניין, כמובן, שאישור הצנזורה לפירסום המיסמך יעיד
 עליו שאינו נוגע לביטחון ישראל.

משה דיין ידע על כוונתי לפרסם את המיסמך, ויתר על הזכות להגיב עליו מראש,
 והודיע לי, באמצעות היועץ המשפטי, אחילט אם להגיב אחרי שאראה את המיסמך
 בהעולם הזה.

ברור, על כן, שהיה עלי לפעול כך, כחברי-כנסת וכאיש-ציבור.

פנייה לאמריקאים

ותרה לי רק מישאלה אחת.
 ברגע זה, נשאר במקומו הספק אם מיסמך זה מהימן או מזויף.
 מי שיכול לשפוך אור על כך הוא גורם אמריקאי מוסמך. הייתי מציע לו שלא יסתפק
 בהכחשה טוטאלית שיגרתית, אלא שיבחון את המיסמך לגופו.

אם יש בו — מבחינת הצורה, הניסוח, השימוש במילים ובפיגונן —
 דבר המעיד עליו כי אינו יכול להיות אותנטי, אני סבור כי יהיה
 זה לטובת העניין אם תבוא על כך הודעה אמריקאית מוסמכת.